

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การส่งออกไข่เพื่อการบริโภคตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

กรมปศุสัตว์ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๖๐๔/๒๓๖๑๐ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยมีผู้ประกอบการได้ส่งออกไข่เพื่อการบริโภค แต่ไม่ได้ขอรับใบอนุญาตให้ส่งออกนอกราชอาณาจักร ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ตั้งแต่วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นวันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับ เนื่องจากนิยามคำว่า “ซากสัตว์” ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีความหมายที่กว้างมากขึ้น โดยให้รวมไปถึงไข่ไก่เพื่อการบริโภค ซึ่งแตกต่างจากนิยามคำว่า “ซากสัตว์” ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ส่งผลให้มีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน จึงไม่ได้ดำเนินการขออนุญาตดังกล่าว ต่อมา กรมศุลกากรตรวจสอบย้อนหลังพบว่า ผู้ประกอบการที่ส่งออกไข่เพื่อการบริโภคไม่ได้ขอรับใบอนุญาต นำสัตว์หรือซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักร จึงมีความผิดและมีโทษปรับตามกฎหมายศุลกากร เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของกรมปศุสัตว์จึงหาข้อว่า อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจ ออกใบอนุญาตส่งออกนอกราชอาณาจักรไข่เพื่อการบริโภคย้อนหลังได้หรือไม่ เพราะตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดไว้ว่า ผู้ใดนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายทุกครั้ง ที่นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักร โดยการขออนุญาต การออกใบอนุญาต และวิธีการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศ กำหนด คือ ประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง การขออนุญาต การออกใบอนุญาต วิธีการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งทั้งในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ และประกาศกรมปศุสัตว์ดังกล่าวไม่ได้ให้อำนาจไว้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมปศุสัตว์ โดยมีผู้แทน กระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) และผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงและ กรมปศุสัตว์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีวัตถุประสงค์ในการ คัดกรองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของประเทศ^๑

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๑๒/๑๗๓ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติ โรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน สมควรปรับปรุงบทบัญญัติบางประการให้เหมาะสมกับ สภาพการณ์ในปัจจุบัน เพื่อให้การป้องกันและควบคุมโรคระบาดที่เกิดกับสัตว์ และการทำงานของสัตวแพทย์ สารวัตร และพนักงานเจ้าหน้าที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น อันเป็นการคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ของประชาชน และเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตรา ค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

โดยมาตรา ๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ฯ ได้กำหนดนิยามคำว่า “ซากสัตว์” หมายความว่า ร่างกายหรือส่วนของร่างกายสัตว์ที่ตายแล้ว สิ่งใด ๆ ที่ได้จากสัตว์ที่มีชีวิตหรือสัตว์ที่ตายแล้ว และให้หมายความรวมถึงอาหารสุกที่ทำ ประคบ หรือปรุงจากซากสัตว์หรือสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูปที่ทำจากซากสัตว์ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด สำหรับใช้เพื่อการบริโภคตามข้อหาหรือนี้ เนื่องจากเป็นสิ่งใด ๆ ที่ได้จากสัตว์จึงเป็นซากสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ฯ ดังนั้น การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักร ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมายทุกครั้งที่นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักร ตามมาตรา ๓๑^๓ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ฯ และตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกรมปศุสัตว์ประกาศกำหนดตามประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง การขออนุญาต การออกใบอนุญาต วิธีการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งผู้ประสงค์จะส่งออกสัตว์หรือซากสัตว์ต้องปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๒^๔ ของประกาศดังกล่าว

๒ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“ซากสัตว์” หมายความว่า ร่างกายหรือส่วนของร่างกายสัตว์ที่ตายแล้ว สิ่งใด ๆ ที่ได้จากสัตว์ที่มีชีวิตหรือสัตว์ที่ตายแล้ว และให้หมายความรวมถึงอาหารสุกที่ทำ ประคบ หรือปรุงจากซากสัตว์หรือสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูปที่ทำจากซากสัตว์ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ฯลฯ

ฯลฯ

“มาตรา ๓๑ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมโรคระบาด ผู้ใดนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายทุกครั้งที่นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักร

การขออนุญาต การออกใบอนุญาต และวิธีการนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

“ข้อ ๑๒ ผู้ใดประสงค์จะส่งสัตว์หรือซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักรให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ยื่นคำขอและเอกสารประกอบคำขอต่อสัตวแพทย์ประจำท่าอากาศยานทางระบบออกใบอนุญาตอิเล็กทรอนิกส์ของกรมปศุสัตว์ โดยให้เอกสารประกอบคำขอ ประกอบด้วย

ก. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาหนังสือเดินทางของผู้ขออนุญาต

ข. กรณีไม่ได้ยื่นคำขอด้วยตนเองให้แสดงหนังสือมอบอำนาจและปิดอากรแสตมป์ตามอัตราที่กฎหมายกำหนด โดยให้แนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจมาด้วย

ค. สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนวัตถุประสงค์และผู้มีอำนาจลงชื่อแทนนิติบุคคลผู้ขออนุญาต (กรณีนิติบุคคลเป็นผู้ขออนุญาต)

ง. สำเนาหนังสือรับรองสถานกักกันสัตว์หรือที่พักซากสัตว์เอกชนก่อนการส่งออก ซึ่งผ่านการตรวจรับรองตามระเบียบของกรมปศุสัตว์ (กรณีผู้ขออนุญาตแจ้งว่าจะนำสัตว์หรือซากสัตว์ที่นำเข้าไปกักสังเกตอาการของโรคระบาดหรือตรวจโรคระบาด ณ สถานกักกันสัตว์หรือที่พักซากสัตว์ที่มีไซของกรมปศุสัตว์)

จ. กรณีเป็นการขออนุญาตนำสัตว์หรือซากสัตว์ออกนอกราชอาณาจักรเพื่อการค้า ต้องแนบสำเนาใบอนุญาตทำการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งสัตว์ หรือสำเนาใบอนุญาตทำการค้าหรือหากำไรในลักษณะคนกลางซึ่งซากสัตว์ ประเภทเพื่อการส่งออกนอกราชอาณาจักรหรือประเภทเพื่อการนำเข้าใน และส่งออกนอกราชอาณาจักร แล้วแต่กรณี หรือใบอนุญาตขาย จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน หรือมีไว้เพื่อขาย ซึ่งน้ำเชื้อ สำหรับผสมพันธุ์ เอ็มบริโอ ประเภทเพื่อการส่งออกนอกราชอาณาจักร

ฉ. ถ้าเป็นสัตว์ที่ต้องมีตัวรูปพรรณตามกฎหมาย ต้องมีตัวรูปพรรณแสดงกรรมสิทธิ์แนบคำขอสำหรับสัตว์ที่ส่งออกนั้นด้วย

ช. เอกสารอื่น เช่น หนังสืออนุญาตให้ส่งสัตว์หรือซากสัตว์จากประเทศไทยไปยังประเทศปลายทาง และเงื่อนไขการนำเข้าสัตว์หรือซากสัตว์จากประเทศปลายทาง เป็นต้น

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติของพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้ว มิได้มีการผ่อนผันให้ออกใบอนุญาตย้อนหลังหรือภายหลังจากที่ได้ส่งออกสัตว์หรือซากสัตว์ออกไปนอกราชอาณาจักรแต่อย่างใด ผู้ประกอบการจึงต้องได้รับอนุญาตก่อนการส่งออกซึ่งไขเพื่อการบริโภคออกไปนอกราชอาณาจักรเท่านั้น อธิบดีกรมปศุสัตว์หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมาย ย่อมไม่สามารถออกใบอนุญาตส่งออกนอกราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ย้อนหลังหรือภายหลังจากที่ได้ส่งไขเพื่อการบริโภคออกไปนอกราชอาณาจักรได้ ทั้งนี้ ตามแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสรีที่ ๑๑๕/๒๕๕๕^๕ และเรื่องเสรีที่ ๕๓๓/๒๕๕๖^๖

(นางสาวจรรวณ เสงตระกูล)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๖๒

^๕บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ขอรื้อหรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการนำเข้าวัตถุดิบสัตว์ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๒๒๐ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๖บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การสั่งและนำเข้าซึ่งอาวุธปืนรายห้างหุ้นส่วน จำกัด ปืนเอกภัทร ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๗๗๗ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี